

روز جهانی هپاتیت (28 جولای 2017 میلادی - 6 مرداد 1396 شمسی)

شعار سازمان بهداشت جهانی

Eliminate Hepatitis

هپاتیت را حذف کن

حذف هپاتیت تا سال 2030 میلادی (1410 شمسی)

**ELIMINATE
HEPATITIS**

روز جهانی هپاتیت مرداد ۱۳۹۶

برنامه 15 ساله حذف بیماری هپاتیت:

ایران درصدد است تا با کمک بخش‌های علمی کشور تا سال 1410 بیماری هپاتیت C را در کشور حذف نمایند و برای تحقق این هدف لازم است سالانه 20 هزار بیمار شناسایی و درمان شود. حذف این بیماری تا سال 2030 به معنی دیده نشدن این بیماری در کشور نیست و هدف این است که می‌خواهیم این بیماری در کشور و موارد جدید آن به حداقل خود برسد بگونه‌ای که بیمارستان‌ها و مراکز درمانی درگیری کمتری را در درمان این بیماری داشته باشند. در حال حاضر حدود 180 هزار نفر تا 230 هزار نفر در کشور به هپاتیت C مبتلا هستند که بسیاری از آن‌ها، متأسفانه از بیماری خود مطلع نیستند. در برخی از استان‌ها از جمله سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی و گرگان میزان شیوع بیشتر از استان‌های دیگر است و اقدامات تشخیصی و درمانی در این استان‌ها در حال انجام می‌باشد.

در مورد هپاتیت B نیز تمام تلاش بر حذف این بیماری است، و با انجام واکسیناسیون 98 درصد از نوزادان طی سال‌های اخیر، شیوع بیماری کاهش یافته است. ایران در منطقه در خصوص شیوع هپاتیت B و C کمترین آمار را دارد و در این زمینه داروی مورد نیاز را تولید و آزمایشگاه‌های تخصصی را نیز دایر کرده است. در خصوص هپاتیت C نیز شیوع بیماری کمتر از نیم درصد است و این در حالی است که آمار کشورهای همسایه در این زمینه به چهار تا پنج درصد می‌رسد.

هپاتیت‌های ویروسی:

تماس با ویروس هپاتیت A از طریق غذا، آب آلوده و یا از طریق تماس نزدیک با فرد مبتلا ایجاد می‌شود. انواع خفیف هپاتیت A نیازمند درمان نیست و بیشتر افراد مبتلا بدون هیچ‌گونه آسیب دائمی وارد بر کبد به طور کامل بهبود می‌یابند.

هپاتیت B یک عفونت کبدی خطرناک ناشی از ویروس هپاتیت B (HBV) می‌باشد. در برخی بیماران، عفونت هپاتیت B مزمن شده و منجر به نارسایی کبدی، سرطان کبد یا سیروز می‌شود. سیروز کبدی بیماری است که باعث زخم و سخت شدن پایدار بافت کبدی می‌شود. این نوع هپاتیت به انواع حاد و مزمن تقسیم می‌شود. هپاتیت C از طریق خون آلوده (معمولاً توسط استفاده مشترک از سوزن آلوده برای تزریق مواد مخدر) منتقل می‌شود.

هر دو هپاتیت B و C از طریق تماس با خون فرد آلوده می‌تواند منتقل گردد. در خصوص کاهش هپاتیت B واکسیناسیون نوزادان، افراد پرخطر و اقداماتی برای پیشگیری طی حدود 26 سال اخیر انجام گردیده است و بار هپاتیت B در اکثر استان‌ها از 2 درصد کمتر شده است. آمار در استان‌های گلستان و سیستان و بلوچستان بالای 2 درصد می‌باشد.

آزمایش هپاتیت برای گروه های هدف:

هم اکنون در بسیاری از استان های کشور آزمایش های تشخیص بیماری هپاتیت برای بعضی از گروه های خاص رایگان انجام می شود.

افراد و گروه های پرخطر:

برخی افراد و گروه های پرخطر و افرادی که در زندان ها هستند، بیشتر در معرض ابتلا به هپاتیت هستند، اعتیاد و رفتار جنسی پرخطر از علل اصلی انتقال هپاتیت B می باشد. آمار مبتلایان به این بیماری در بین زندانیان بسیار زیاد بوده و اعتیاد، خالکوبی غیربهداشتی و رعایت نکردن بهداشت عامل اصلی شیوع هپاتیت در میان زندانیان است. در برنامه های وزارت بهداشت همه تلاش ها برای پیشگیری، مراقبت و درمان این بیماری در همه گروه سنی ها برای گروه های پرخطر است. برنامه واکسیناسیون برای این افراد به صورت سیستماتیک انجام خواهد شد و در سال گذشته 350 هزار نفر واکسینه شدند و سعی بر این است که بقیه گروه های پرخطر را مثل معتادان تزریقی واکسینه کنیم و برای معتادان تزریقی برنامه ریزی حساب شده ای در زمینه کنترل بیماری هپاتیت داشته باشیم. همچنین طی غربالگری که در زندان انجام دادیم 96 درصد مبتلایان به هپاتیت C مرد بودند.

واکسیناسیون هپاتیت در بزرگسالان:

خوشبختانه واکسن هپاتیت B در ایران توسط انستیتو پاستور تولید و توزیع می شود و بیش از ۳۵ میلیون ایرانی تاکنون واکسن هپاتیت B را دریافت کرده اند. به طور کلی مردم باید از طریق آموزش و اطلاع رسانی راه های انتقال را بشناسند. در یک برنامه چهار ساله، خوشبختانه توانستیم متولدین 68 تا 72 را برای هپاتیت B واکسینه کنیم و قرار است متولدان سال های قبل از این را هم در برابر این بیماری واکسینه نماییم.

درمان هپاتیت:

در حال حاضر درمان برای کنترل هپاتیت B وجود دارد و داروهای آن در ایران تولید می شود. حدود یک میلیون و 400 هزار نفر نیز در کشور مبتلا به بیماری هپاتیت B هستند برای هپاتیت B داروی مناسب خوراکی با کمترین عوارض موجود است، و هپاتیت B با این دارو قابل کنترل است اما نگرانی ما برای ابتلا افراد به هپاتیت C است که تا قبل از این، درمان هپاتیت C با داروهایی که به صورت تزریقی بود و عارضه داشت می بود اما در حال حاضر با روش های درمانی جدید که دیگر تزریقی نیست و خوراکی با عوارض کمتر است، درمان هپاتیت C صورت می پذیرد. طول درمان این بیماری با داروها به 3 تا 6 ماه کاهش یافته است داروهای درمان هپاتیت C در کشور تولید شده و تحت پوشش بیمه ای هم قرار دارد. اگر بتوانیم در 15 سال این درمان را اجرا کنیم اطمینان داریم که ما جز نخستین کشورهایی هستیم که توانسته به حذف این بیماری برسند. داروی هپاتیت در سطح جهانی حدود 70 میلیون تومان بوده که در حال حاضر در کشور ما 2 میلیون تومان است و هر 2 میلیون تومان برای یک دوره درمان سه ماهه پرداخت می شود

خدمات درمانی برای کنترل بیماری هپاتیت برای همه افراد و آحاد مردم:

با توجه به امکانات خود دانشگاه ها در سراسر کشور تلاش می گردد با هدف آموزش و تحقیق و یکسان سازی درمان با این بیماری مقابله شود. برای کنترل بیماری هپاتیت برای همه افراد و آحاد مردم سعی بر این است با برنامه ریزی های درست و با روش بیماریابی فعال بتوانیم به این بیماران دسترسی بیشتری داشته باشیم. هپاتیت در ایران کمترین شیوع را دارد و از سال 72 واکسیناسیون هپاتیت برای کودکان اجرایی شد به طوریکه هم اکنون شیوع بیماری هپاتیت B و C به ترتیب کمتر از دو و یک درصد است. توصیه می شود مردم از دریافت خدمات پرخطر (تاتو، بوتاکس، برداشتن خال و ...) در آرایشگاه ها پرهیز کنند زیرا احتمال انتقال هپاتیت B و C از طریق آرایشگاه ها بیشتر می باشد.

سلامت خونهای اهدایی:

از سال ۱۳۷۵ خون هایی که از افراد گرفته می شود از لحاظ هیپاتیت C مورد ارزیابی و بررسی قرار می گیرد و دیگر انتقال از طریق خون آلوده وجود ندارد، اما افرادی که قبل از سال ۱۳۷۵ خون گرفته اند و یا افرادی که اعتیاد تزریقی دارند در خطر ابتلا به هیپاتیت C بوده اند. بنابراین امروزه مهم ترین راه انتقال تزریق غیر بهداشتی و غیر ایمن از نظر هیپاتیت C است. هیپاتیت C در بیماران هموفیلی، تالاسمی و دیالیزی کنترل شده و بیش از ۸۰ درصد بیماران درمان شده اند.

امنیت و سلامت:

امنیت و سلامت دو واژه هستند که هرگز نباید توسط دولت ها مورد غفلت قرار گیرند؛ امنیت و سلامت. سلامت یک نعمت الهی است که جامعه بشری همواره بدنبال آن بوده و باید پاس داشته شود. در دهه های گذشته، یکی از مهمترین مشکلات بهداشتی که سالانه سلامت میلیون ها نفر را درگیر و منجر به ناتوانی و مرگ آنها شد، هیپاتیت های ویروسی بودند. قابل توجه است که بدانید امروزه هیپاتیت C به تنهایی بیش از ایدز در دنیا قربانی می گیرد؛ لذا لزوم همکاری بین المللی به منظور کنترل این بیماری ها بیش از پیش مسجل گردیده است. این همکاری ها نه تنها بخاطر مردمان یک کشور و یا یک قاره بلکه برای کل بشریت است. حذف هیپاتیت های ویروسی، مرهون همکاری های بین المللی است. در نهایت باور کنید، دنیای زیبا، دنیای بدون هیپاتیت است و آرزوی ما ریشه کنی این بیماری ها تا سال ۲۰۳۰ است. اگر امروز تصمیم نگیرید. فردا دیر خواهد بود.

معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز - گروه پیشگیری و مبارزه با بیماریهای واگیر